

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Март 2023

11(4)

Во четвртиот квартал од 2022, **БДП се зголеми за 0.6%** на годишна основа, со што целата 2022 се заврши со раст на економијата **од 2.1%**, кој е целосно во линија со проекцијата од Finance Think од септември 2022. Остварениот раст во последниот квартал е целосен одраз на забавувањето на економската активност кое започна порано како резултат на растечките цени и опаѓањето на реалните доходи на економските агенти, сега засилен со поизразеното забавување на инвестициите и надворешната трговија. Во четвртиот квартал, **брuto инвестициите** се намалија за 5.3%, додека **извозот и увозот** пораснаа за 10.2% и 6.5%, соодветно, но овие пораста се пониски од претходните квартали. **Личната потрошувачка** ја задржа својата динамика на раст (3%), поддржана од растот на платите и пензиите, иако нивната реална вредност во овој квартал забележа особено намалување. Додека, **јавната потрошувачка** ја продолжи патеката на консолидација (-2.8%), што е соодветно и на пониско-остварениот буџетски дефицит во однос на планираниот, поради значајната потрeализација на **капиталните инвестиции** на државата, но и поради консолидацијата на буџетската ставка **стоки и услуги**. Забавувањето на економијата е присутно во сите сектори, со исклучок на **трговијата, транспортот и хотелиерството**, кадешто растот продолжи со солидна динамика (8.3%).

Невработеноста во четвртиот квартал од 2022 понатамошно благо се намали на 14% од претходните 14.3% (К3-2022). **Вработеноста** благо опадна на 47.2%, па падот на невработеноста е остварен како резултат на намалување на работоспособното население и негова пасивизација на пазарот на трудот, што е неповолен тренд кој започна уште за време на пандемијата.

Во четвртиот квартал од 2022, **инфлацијата забрза на 19.3% на годишна основа**. Овој раст на цените и понатаму е доминантно движен од глобалните притисоци врз цените на примарните производи и енергијата, но пренесените ефекти врз пошироката потрошувачка кошничка и растот на личната потрошувачка го оправдуваат монетарното затегнување кое започна во вториот квартал и неопходно налагаат поголема внимателност и рестриктивност од страна на фискалната политика.

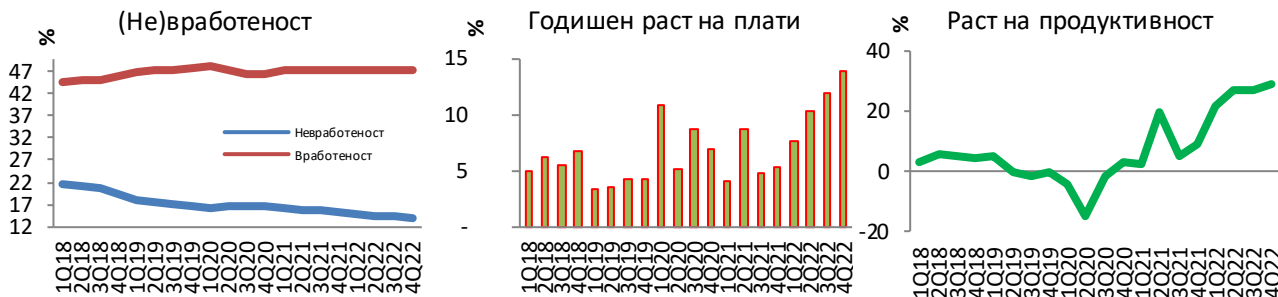
Неизвесноста во економијата останува присутна, но ценовните притисоци започнаа да ослабуваат од крајот на 2022. **Finance Think останува на проекцијата за раст на БДП во 2023 од 2.4%, и проектиран раст на цените од 8.9%, двете со нагласена неизвесност.**

РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

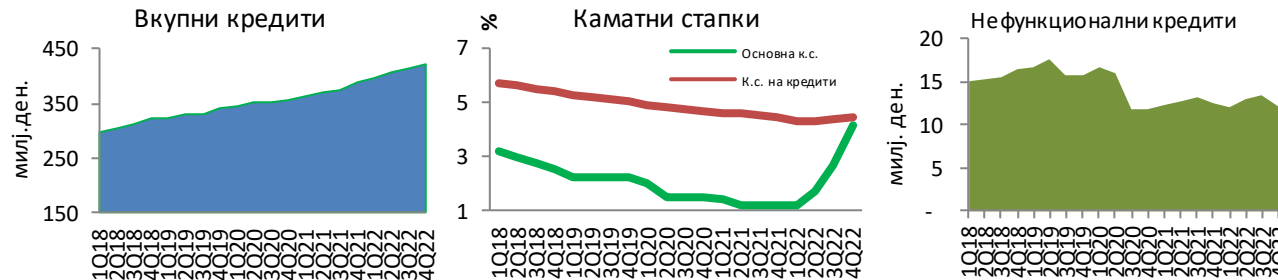
Годишен раст, %	2Q2022	3Q2022	4Q2022
БДП ЕУ 27	4.3	2.4	1.8
БДП Северна Македонија	4.0	2.0	0.6
Годишен раст, %	2Q2022	3Q2022	4Q2022
Вкупна инфлација	12.3	17.2	19.3
Базична инфлација	6.5	7.9	9.8

ПАЗАР НА ТРУД

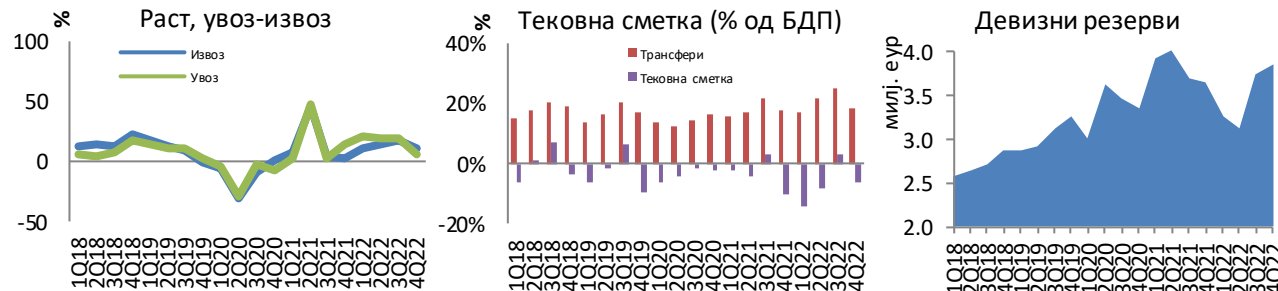
%	2Q2022	3Q2022	4Q2022
Стапка на активност (%)	55.3	55.2	54.9
Невработеност на млади (%)	30.8	32.6	31.8
Просечна нето плата (ден.)	31,600	32,079	33,493
Раст на продуктивност (%) *	26.6	27.1	28.6

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

Годишен раст	2Q2022	3Q2022	4Q2022
M2	4.6%	5.4%	6.4%
Депозити	1.8%	3.4%	4.9%
Кредити	12.4%	12.6%	11.5%
Девизни резерви	-22.7%	1.7%	6.0%

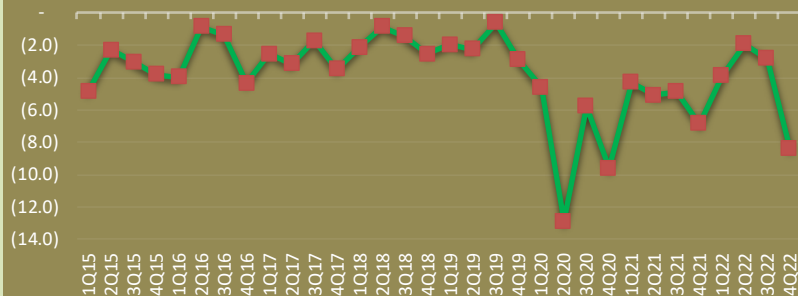
НАДВОРЕШНА СМЕТКА

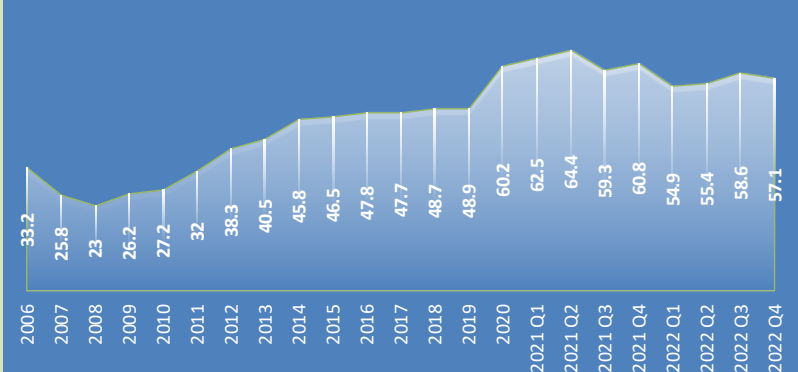
% од БДП	2Q2022	3Q2022	4Q2022
Трговско салдо	-23.9%	-16.9%	-19.7%
Приватни трансфери	21.7%	25.0%	18.0%
Тековна сметка	-8.0%	2.9%	-6.5%
Странски инвестиции	5.4%	6.4%	6.5%
Девизни кред. / вкупни кред.	30.5%	32.2%	34.1%

* Растот на продуктивноста во 2022 е под влијание на техничкото корегирање на бројот на вработени со цел усогласување со резултатите од пописот 2021.

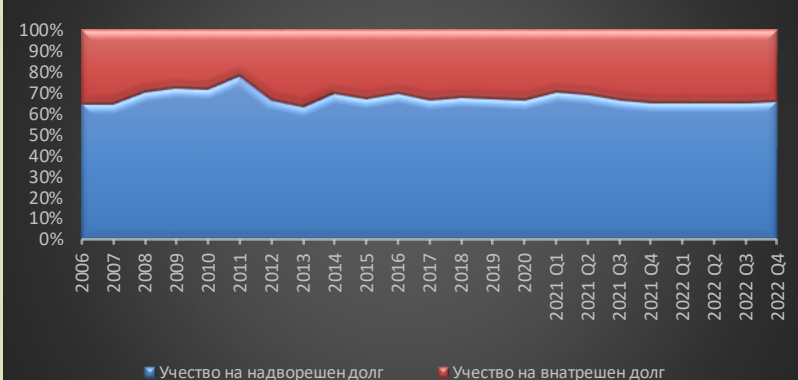
Буџетски дефицит (% од БДП)

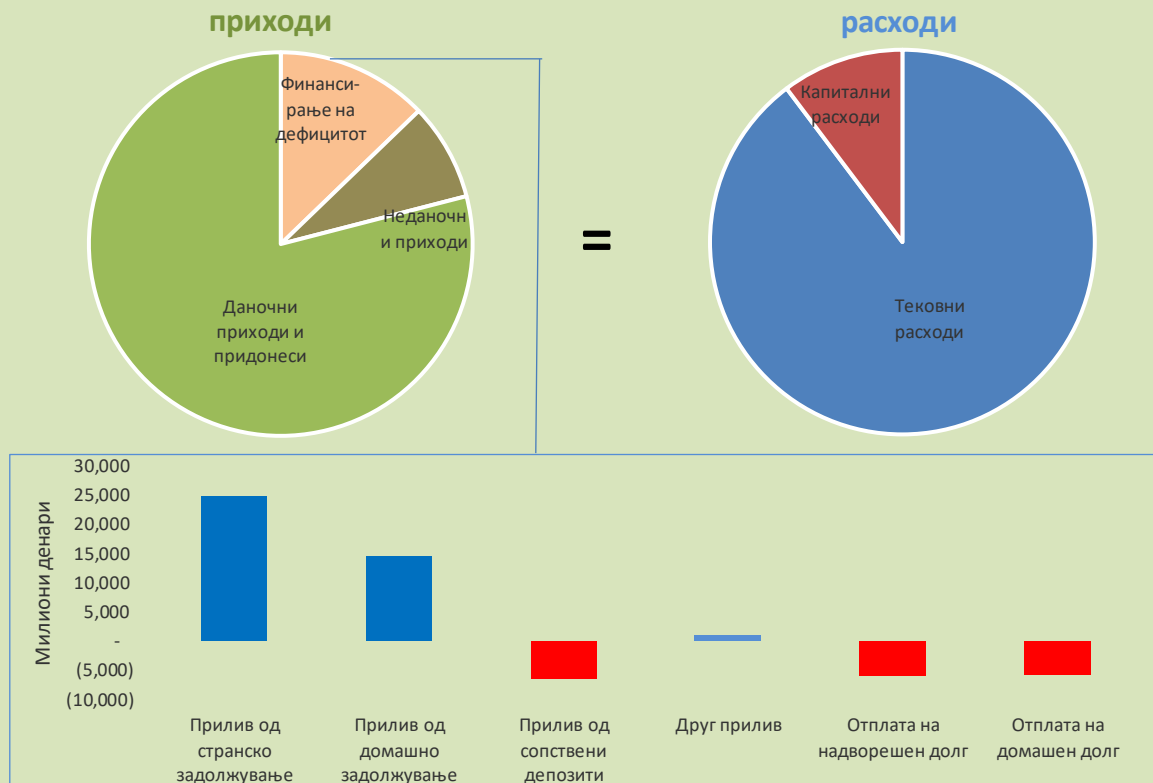
Јавен долг (% од БДП)

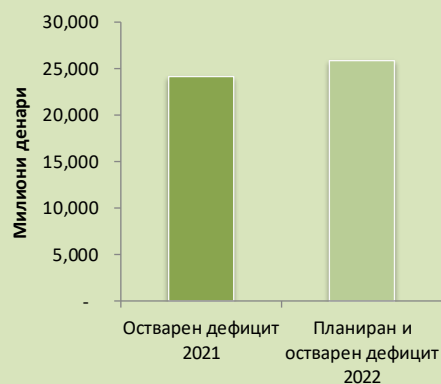
Структура на јавен долг

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

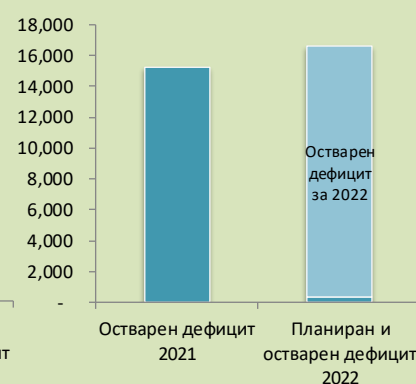

Пензиски буџет

Во 2022, пензискиот дефицит е натфрлен (103.4%).

Здравствен буџет

Во 2022, здравствениот дефицит е благо потфрлен (97.9%).

Капитални расходи

Во 2022, капиталните инвестиции се значајно потреализирани со 87.9%.

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1-2Q/22	1-3Q/22	1-4Q/22	1-2Q/22	1-3Q/22	1-4Q/22
Енергија	20.6	10.0	8.8	(5.3)	(5.5)	(5.7)
Интермедијарни производи, освен енергија	0.5	(4.9)	(6.4)	0.7	0.7	0.9
Капитални производи	2.1	6.9	6.0	3.3	4.0	5.5
Трајни производи за широка потрошувачка	23.7	21.5	13.9	3.8	2.4	1.1
Нетрајни производи за широка потрошувачка	(1.8)	(1.0)	(1.8)	(6.4)	(5.8)	(5.3)
Производство на прехранбени производи	(7.5)	(8.2)	(8.0)	(2.1)	(2.7)	(3.0)
Производство на метали	(10.6)	(17.1)	(18.0)	(4.9)	(5.0)	(5.3)
Производство на облека	3.9	6.0	5.3	(10.7)	(9.2)	(7.9)
Производство на неметални минерални производи	(5.5)	(20.0)	(25.4)	1.3	0.4	(0.5)
Производство на тутунски производи	(12.8)	(28.1)	(41.2)	13.5	12.0	11.4
Производство на пијалаци	(12.9)	(6.8)	(9.5)	(1.1)	(2.1)	(2.8)
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	5.8	(1.0)	(6.9)	9.5	9.6	8.0
Производство на електрична опрема	5.3	9.0	3.7	4.8	5.2	6.3
Производство на фабрикувани метални производи	(25.8)	(17.6)	(13.9)	1.2	1.6	3.9
Вкупно	2.5	0.9	(0.3)	(1.9)	(1.5)	(0.9)

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Општински финансии и политики
- Зелена економија

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2022 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики

Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија

+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk